

ЛЕКУВАЊЕ И КОНТРОЛА НА ХРОНИЧНАТА БОЛКА

- Хроничната болка претставува сериозен здравствен, општествен и социјален проблем кај нас и во светот. Пациентите со хронично болни синдроми се нестабилни и непродуктивни, болката доминира со нивниот живот и тие се физиолошки, физички, психички и социјално уништени, стигматизирани и интоксигирани од различни медикаменти и третмани и не се добредојдени во врвните здравствени установи и клиници. Брзата дијагноза и успешно обезболување носи голем здравствен и материјален во Специјалната болница за хируршки болести *Филип Втори*, поставувањето дијагноза на болката се врши конзигијарно и мултидисциплинарно од страна на : анестезиолог, ортопедски хирург, невролог, интернист и радиолог.

Успешно и со долгогодишно искуство се лекува хроничната болка при ортопедски, невролошки, ревматолошки и малигни заболувања, бенефит.

- **Ортопедски** – кај средно возрасните и постарите пациенти болката се јавува поради дегенеративни заболувања на мускулоскелетниот систем, рбетот и зглобовите. Кај младите- поради работното место: долго седење пред компјутер, шалтер, канцеларии, аптеки, угостителски работници, физички работници. Исто така тука има влијание и стресот, климатските промени, спондилози, спондилоартрози и анкилози на рбетот и другите зглобови, дискус хернија и лумбоишијалгија, цервикобрахијален синдром. Миалгии и артралгии од спортски повреди и др. етиологија, скалениус синдром.
- **Невролошки**- поради дегенеративни, инфламаторни, циркулаторни, ендокрини, ирадијациони, токсични и компресивни заболувања на периферните нерви. Најчести дијагнози: Тригигинална невралгија и компресивни синдроми на спиналните нерви; Херпес Зостер и постхерпетична невралгија; Дијабетична , ирадијациона и постпаретична невропатија; Постапмпутациона фантомска болка.
- **Ревматолошки**-ревматска артропатија на малите и поголемите зглобови во егзарцербациона фаза која често се јавува при хроничните ревматичари.
- **Малигно болни** во сите фази на болеста.
- **Главната цел** на отварањето на првиот мултидисциплинарен центар за болка , составен од високо специјализирани лекари покажува позитивни резултати во Дијагностиката и лекувањето на синдромот хронични болки .
- **Третман**-Кој метод на обезболување ќе се примени примарно од степенот и типот на болката, траењето на хроничната болка и болеста, претходно конзумираните лекови, општата состојба и возраста на пациентите и присутност на алергија на одредени лекови. Ние го применуваме следниот континиум – метод на обезболување: Интрамускулна апликација на аналгетици; Реанимација и детоксикација на организмот со кристалоидна инфузија, гликоза, поливитамины и нестероидни антиинфламаторни лекови; Инфузиона администрација на нестероидни аналгетици, лесни нарко -

аналгетици, поливитамини и кортико препарати; Блокада на нерви и нервни плексуси со локални анестетици; Пласман на епидурален катетер и препорака за негово континуирано одржување на аналгезијата до 15 дена;

- ТЕНС – Транскутана Електрична Нервна Стимулација. Препораки до матичниот лекар за понатамошна таблетарна и интрамускулна терапија. Успешното лекување на хроничната болка носи голем бенефит за пациентот, неговото семејство и здравството и општеството воопшто.
- **Материјали и методи:** Сите пациенти биле дијагностицирани од 64 multisliced компјутерска томографија и нуклеарна магнетна резонанца. Опсегот на возраст беше 18-86 години, со просечна возраст од 38, 70% од пациентите биле млади или средна возраст, со полн работен капацитет. 41% се машки и 59% се жени.

Општи карактеристики	
Пол (м/ж)	40/58 (41% /59%)
Средна возраст (years)	38
Дегенеративни заболувања на 'рбетот-моторниот апарат,' рбетот и зглобовите	34
Остеопорозата	13
Малигни заболувања	11
Размената на материите, токсични, васкуларни и ендокрини polyneuropathies	22
Грлото на матката, lumbal спондилоза и диск хернија	18
Вкупниот број на пациентите	98

- Таб. 2.Болка резултати со ниво пред и по третманот
- 1.Дегенеративни заболувања на 'рбетот-моторниот апарат,' рбетот и зглобовите
2.Остеопороза
3.Малигни заболувања
4.Размената на материите, токсични, васкуларни и ендокрини полинеуропатии(polyneuropathies)
5.Грлото на матката, лумбална спондилоза и дискова хернија

	лекување	лекување	лекување	лечењето	после лечењето	ати после лечењето
	лесна	умерена	тешка	лесна	умерена	тешка
Дегенеративни заболувања на 'рбетот-моторниот апарат,' рбетот и зглобовите	8	14	12	31	3	0
Остеопорозата	0	3	10	4	6	3
Малигни заболувања	0	5	6	8	2	1
Размената на материите, токсични, васкуларни и ендокрини polyneuropathies	0	19	3	18	2	2
Грлото на матката, lumbal спондилоза и диск хернија	2	6	10	13	3	2

- Резултати: Според "болка резултат скала" со нашиот третман болката е намалена 60% во период од приближно пет дена и се става на болката под контрола.
- **Заклучок:** Центарот покажа добар процент нанамалување на болката дури и кај пациентите со хронични-огноотпорни болка. А мултидисциплинарниот приод во третманот на хронична болка се чини многу разумен и успешен. Целата корист на овој професионален болка третман има голем социјален, здравствен и финансиски успех за пациентите и за заедницата.